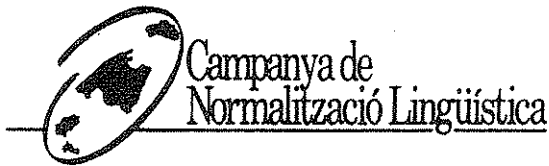

LÍNIA DIRECTA

amb la Campanya de Normalització Lingüística

V

Palma
1993

Línia Directa

© Aina Moll, A. I. Alomar i Celia Riba, segons l'autoria dels textos

Producció: Campanya de Normalització Lingüística de les Illes Balears

Fotocomposició: Jorvich, s.l.

Impressió: Jorvich, s.l.

Dipòsit Legal: PM-1.364/1991

I.S.B.N. 84-604-8810-1

IV

«Hablar en cristiano»

Hem rebut una llarga carta d'un ciutadà que es manifesta indignat perquè a una secció de comunicacions telefòniques dels lectors d'un diari de Ciutat, se'n publicà una amb el títol que encapçala aquesta "Línia Directa". Ens n'envia fotocòpia i es manifesta irritat, tant pel seu contingut com pel fet que "un diari publiqui semblant disbarat, i a més dintre d'un requadre i amb un dibuixet per atreure més l'atenció". En comenta llargament la majoria de les frases, que reproduesc a continuació:

Aquí vive mucha gente extranjera que solamente habla el castellano y yo encuentro que esto que tengamos que hablar en mallorquín o catalán es absurdo, porque el castellano es el idioma que aprendemos en el extranjero.

También hay gente de la Península que tampoco habla el mallorquín ni el catalán.

Yo encuentro que el castellano es el idioma que hay que usar, con mucho respeto para los otros idiomas: el gallego, el mallorquín, todo lo que sea, pero que lo usen con sus familias y con sus amigos que lo entiendan. No es posible que cuando vayamos a una tienda nos hablen en mallorquín.

Nosotros traemos divisas, y sin esas divisas los mallorquines no vivirían.

Es un poco duro de decir, pero se nos debe un respeto.

Y nosotros nos vemos obligados a dejar la Isla por culpa del idioma, porque hasta a nuestros hijos les obligan a aprender sus lecciones en catalán, y no aprenden nada.

Compartesc totalment els assenyats comentaris del nostre comunicant -que es podrien resumir en dos refranys, un en cada llengua: *Hostes vingueren i de casa ens tragueren* i *A enemigo que huye, puente de plata*-, i lament igualment el lloc que el diari ha donat a tals desbarats.

Ara bé, tot el text em sembla sospitós. No sabem qui n'és l'autor,

ni si és home o dona, ni quina és la seva llengua, de quin país és; deixa entendre que és estranger -o estrangera-, però això de parlar de la *Península* i d'insistir en la dualitat **catalán / mallorquín** no és propi d'un estranger sinó de qualcú d'aquí, castellanoparlant o no (més aviat no, ja que el text està brufat de **castellorquinismes**). D'altra banda, l'absurditat dels "raonaments" fa difícil creure que provenen d'un estranger o d'un monolingüe castellà de bona fe -si no és com aquell taxista madrileny que em comentà *Estos ingleses son idiotas; no entienden nada!* perquè havia tingut dificultats per fer-se entendre d'uns clients, però quan jo li vaig demanar si els entenia a ells en anglès digué que no, i afegí: *no se me había ocurrido!*

No m'estranyaria, per tant, que es tractàs d'una broma de mal gust de qualque mallorquí que ha volgut fer una caricatura dels castellanoparlants que oposen resistència a la normalització, o de qualque castellanoparlant hostil que ha volgut provocar la indignació dels mallorquins amb "arguments" insultants -i ho ha aconseguit en el cas del nostre comunicant, i segurament de molts d'altres.

Sigui com sigui, hem de ser conscients que hi ha a les nostres illes castellanoparlants prepotents, que es pensen que ens poden perdonar la vida deixant-nos parlar en la nostra llengua "en la intimitat" i exigir-nos l'ús de la seva en el tracte amb ells, i molts d'illencs que duen encara el pes de la consigna *Si eres español, habla español* i del despectiu *Habla en cristiano!* i són capaços d'acceptar submissament tal exigència.

No hem de permetre que aquestes actituds menin a perpetuar la dominació del castellà sobre la nostra llengua pròpia, ni que la natural reacció dels illencs conscients de la nostra dignitat contra aquesta prepotència ens dugui a una situació de conflicte social per motius de llengua (no manca qui se n'alegraria!). No es tracta de barallar-nos ni d'indignar-nos, sinó d'usar amb dignitat la nostra llengua i respectar la dels altres sense gens de servilisme.

Tenim un marc legal que proclama que el català és la llengua pròpia -i com a tal, oficial- de les Illes Balears, amb el mateix rang que el castellà com a llengua oficial de l'Estat, i que en virtut d'aquest caràcter la llengua pròpia de les Illes és també la pròpia de la seva

Administració autonòmica i local. Els qui governen les institucions tenen el deure de complir les disposicions legals, independentment de la seva posició personal sobre el tema, i els ciutadans tenen el dret d'emprar la llengua oficial que vulguin. L'Administració i els serveis públics han d'estar en condicions de servir els ciutadans en la llengua que cadascú triï, i els infants han d'aprendre el català i el castellà a l'escola, amb prou intensitat per dominar-los tots dos, oralment i per escrit, en acabar l'escolaritat obligatòria. I si tot això es compleix, d'aquí a pocs anys s'haurà acabat el problema.

Fins ara el procés de normalització ha avançat a poc a poc -massa a poc a poc-, però sense problemes de convivència. Esperem que podrem continuar, a més bon ritme i amb alegria, per aquest camí, sense que les bromes de mal gust o el desig de provocar que de tant en tant es manifesten aconseguisquin enterbolir el clima de concòrdia. -
A. M. (14-6-93).